

CREATIVE
TOURISM
DEVELOPMENT

C2F

The Second Century Fund
Chulalongkorn University

เส้นทางและจุดสนใจ
เพื่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์วิถีเกษตรกรรม

ชุมชนมั่งมณีพฤษัก

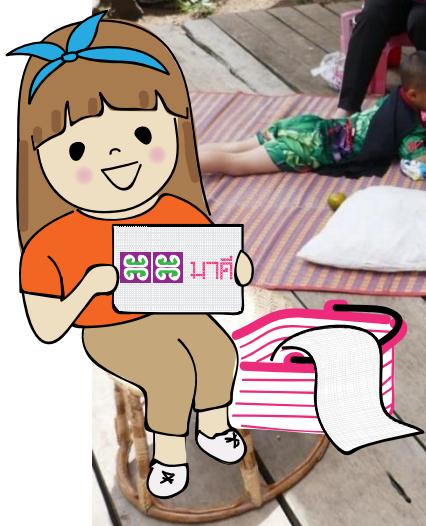
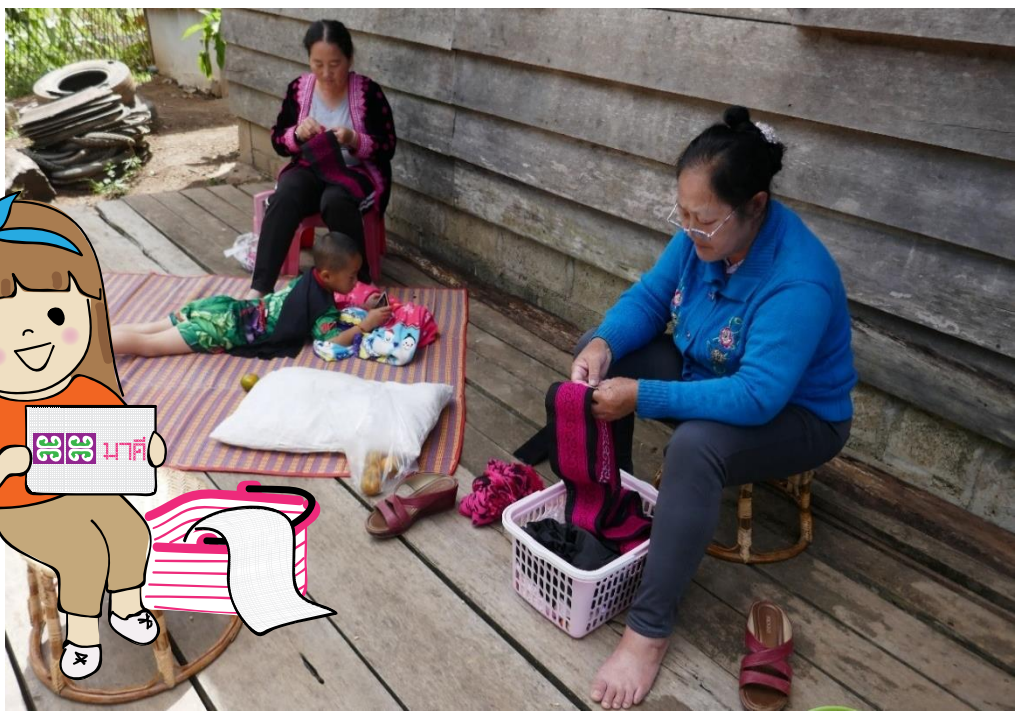

เส้นทางและจุดสนใจ เพื่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

ชุมชนมั่งบ้านมณีพฤกษ์ 1

ตำบลงอบ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน

- จัดทำโดย หน่วยปฏิบัติการวิจัยชนพื้นเมืองและทางเลือกการพัฒนา
สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ร่วมกับ กลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านมณีพฤกษ์
- ข้อมูลและภาพ นฤมล อรุโณทัย อุษา โคตรศรีเพชร พลาเดช ณ ป้อมเพชร
สังจพงษ์ จินดาพล สกุลรัตน์ ยี่สกุล ชัย กำเนิดมงคล
- สนับสนุนงาน กองทุน C2F จุฬาฯ สู่ศตวรรษที่ 2
- พิมพ์ครั้งที่ 1 มกราคม 2565 จำนวน 60 เล่ม (จัดพิมพ์โดยงบประมาณโครงการฯ
เพื่อประโยชน์ในการศึกษาเรียนรู้ ไม่มีการจำหน่าย)

คำนำ

โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์วิถีเกษตรกรรม จังหวัดน่าน ดำเนินงานโดยหน่วยปฏิบัติการวิจัยชนพื้นเมืองและทางเลือกการพัฒนา สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของชุมชนม้งบ้านมณีพฤกษ์ 1 โดยเน้นเรื่องราวประวัติศาสตร์ รากเหง้า ภูมิปัญญาและวิถีชาติพันธุ์ และการส่งเสริมให้ชุมชนทดลองนำร่องการจัดการท่องเที่ยวโดยใช้ “จุดสนใจ” และเส้นทางเรียนรู้ทางธรรมชาติ-วัฒนธรรมเป็นแกนหลักและต่อยอดการพัฒนาการสื่อความหมาย และสร้างสื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน

คู่มือฉบับนี้ เป็นผลงานที่เกิดจากการทำงานร่วมกันระหว่างคณะวิจัยกับชุมชนม้งบ้านมณีพฤกษ์ 1 คณะวิจัยขอขอบคุณกองทุน C2F จุฬาฯ สู่ศตวรรษที่ 2 ที่สนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัย และขอขอบคุณกลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านมณีพฤกษ์ และชาวม้งบ้านมณีพฤกษ์ 1 ที่ร่วมสนับสนุนข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณบุคลากรจากสถานศึกษาในพื้นที่ หน่วยงานและองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่ร่วมให้ข้อมูล ข้อคิดเห็น รวมถึงคำแนะนำอันเป็นประโยชน์กับโครงการตลอดช่วงการศึกษาวิจัยและขอภัยที่ไม่สามารถจะเอ่ยนามท่านทั้งหมดได้

คณะวิจัยหวังว่าคู่มือเส้นทางท่องเที่ยวชุมชนที่เกิดจากงานวิจัยจะได้รับการนำไปใช้และพัฒนาต่อ และจะเป็นสิ่งที่จุดประกายให้เกิดการอนุรักษ์และฟื้นฟูวิถีชีวิตวัฒนธรรมของชาวม้งบ้านมณีพฤกษ์ 1 สำหรับข้อบกพร่องต่างๆ ที่เกิดขึ้นนั้น คณะผู้วิจัยขอน้อมรับและยินดีที่จะรับฟังคำแนะนำเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานวิจัยต่อไป

ชนก้นเที๋ยว...

หมู่บ้านม้ง มณีพฤกษ์ 1

ดอยมณีพฤกษ์ อยู่บนพื้นที่สูงกว่า 1,600 เมตรจากระดับน้ำทะเล จึงมีอากาศที่ค่อนข้างเย็นตลอดทั้งปี พืชพันธุ์อุดมสมบูรณ์ และที่นี่ยังเป็นถิ่นอาศัยของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งที่มีวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณีที่งดงามมีอัตลักษณ์

การท่องเที่ยวดอยนี้ นอกจากทิวทัศน์ทางธรรมชาติแล้ว ยังมีวัฒนธรรมชาวม้งที่มีเมนูอาหาร การกิน งานช่างฝีมือทั้งการปักผ้า สิ่งทอ งานจักสาน งานตีมีด การเพาะปลูกพืชผักผลไม้เมืองหนาว ดนตรี รวมถึงกาแฟคุณภาพที่กลายมาเป็นผลิตภัณฑ์ สร้างชื่อเสียงในรสชาติกาแฟพิเศษ

การมาท่องเที่ยวแบบเนิบช้า เพื่อที่จะเรียนรู้วิถีชาวม้งที่นี่ จะพบหลาย เรื่องราวที่น่าสนใจ ทั้งเรื่องเล่าจากผู้อาวุโสที่ สะท้อนหน้าประวัติศาสตร์การตั้งถิ่นฐาน การต่อสู้ วิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่ ช่อนเร้นอยู่ในรสชาติกาแฟพิเศษ รับฟัง เรื่องราวดีๆ ที่ไกด์น้อยมณีพลุภจะพาไป สัมผัสประสบการณ์สร้างสรรค์ ดูของจริง และลงมือทำร่วมกับคนในชุมชน ทั้งการ คั่วกาแฟแบบมือหมุน การปักผ้า การทำ ขนมหย้อม และ การทดลองทำอาหารสูตร ดั้งเดิมที่จะทำให้การเดินทางท่องเที่ยวได้รับ ประสบการณ์ที่จดจำไปอีกนาน...

สารบัญ

ชวนกันเที่ยว...ชุมชนมั่งบ้านมณีพฤกษ์ 1	3
--	---

ประวัติชุมชนบ้านมณีพฤกษ์ 1	7
----------------------------	---

เส้นทางวัฒนธรรมและจุดสนใจชุมชนมณีพฤกษ์ 1	
--	--

เส้นทางในชุมชน

จุดที่ 1 บ้านผ้าทอโยกัญชง	10
---------------------------	----

จุดที่ 2 บ้านดั้งเดิม	12
-----------------------	----

จุดที่ 3 ร้านกาแฟเดอมั่ง	14
--------------------------	----

จุดที่ 4 บ้านกาแฟคั่วมือหมุน	16
------------------------------	----

จุดที่ 5 ร้านกาแฟโรงเรียนมณีพฤกษ์	18
-----------------------------------	----

จุดที่ 6 บ้านปักผ้า	20
---------------------	----

จุดที่ 7 บ้านหมอฝงเข็ม	22
------------------------	----

จุดที่ 8 บ้านจักสาน	24
---------------------	----

จุดที่ 9 บ้านตีมีด-เป่าแคน	26
----------------------------	----

จุดที่ 10 ลานวัฒนธรรม	28
-----------------------	----

เส้นทางโดยรอบชุมชน

จุดที่ 1 ดอยผาผึ้ง	32
--------------------	----

จุดที่ 2 สวนผักผลไม้และถ้ำผาผึ้ง	34
----------------------------------	----

จุดที่ 3 สวนกาแฟ-โฮมสเตย์	36
---------------------------	----

จุดที่ 4 โครงการพมพ.ที่ 6	38
---------------------------	----

จุดที่ 5 แปลงข้าวไร่และพืชผลนานาชนิด	40
--------------------------------------	----

เส้นทางกาแฟน่าน	42
-----------------	----

ตัวอย่างโปรแกรมและกิจกรรมในเส้นทางท่องเที่ยว	60
--	----

ตัวอย่างโปรแกรมเส้นทางกาแฟบ้านมณีพฤกษ์	62
--	----

